

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra českého jazyka a literatury

Bakalářská práce

Kristýna Kalincová

Motiv hledání životní cesty v próze Petry

Soukupové Marta v roce vetřelce

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Jany Sladové, Ph.D. s využitím uvedených zdrojů a literatury.

V Olomouci dne

.....

Kalincová Kristýna

Poděkování

Děkuji Mgr. Janě Sladové, Ph.D., za odborné vedení, které mi poskytla při vypracování bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala Karolíně Mičkové za pomoc s anglickým překladem anotace a názvu bakalářské práce a za psychickou podporu při jejím vypracování.

Obsah

Úvod.....	5
1 Postavení Petry Soukupové v kontextu současné české literatury.....	6
1.1 Vývoj současné české literatury od roku 1989.....	6
1.2 Postavení Petry Soukupové v současné české literatuře.....	9
1.3 Kritika a ocenění.....	12
2 Biografie a bibliografie Petry Soukupové.....	19
2.1 Život Petry Soukupové.....	19
2.2 Dílo Petry Soukupové.....	20
3 Analýza a interpretace románu Marta v roce vetřelce se zaměřením na motiv hledání životní cesty.....	25
3.1 Marta v roce vetřelce.....	25
3.2 Dějová linie prózy Marta v roce vetřelce.....	25
3.3 Charakteristika postav v próze Marta v roce vetřelce.....	27
3.4 Motiv hledání životní cesty a jeho analýza a interpretace.....	28
Závěr.....	34
Seznam použité literatury.....	35
Anotace.....	39

Úvod

Hlavním tématem této bakalářské práce je dílo od uznávané současné české spisovatelky Petry Soukupové. Dílo, na které se tato práce zaměřuje je próza *Marta v roce vetřelce*. Jedná se o knihu psanou formou deníku, v níž je pro nás stěžejní motiv hledání životní cesty.

Tato práce je rozčleněná do tří hlavních témat, která jsou důležitá pro celistvé pochopení díla Petry Soukupové. Jako první se zaměříme na vývoj české literatury od roku 1989 až po současnost. V kapitole o současné české literatuře budeme částečně rozebírat momentální stav české literatury, současné autory, jejich díla a pohledy na ně od uznávaných literárních kritiků. Na konci této části se budu zabývat Petrou Soukupovou v kontextu současné české literatury.

Dále se budu soustředit na život Petry Soukupové. Ve stručnosti shrnu její další díla, která se mimo jiné řadí i mezi literaturu pro děti a mládež. Za své knihy získala velice pozitivní kritiku a byla několikrát nominována v různých literárních soutěžích, jako je Zlatá stuha, cena Jiřího Ortena nebo Magnesia Litera. Celkově je Petra Soukupová přijímána kritikou velice dobře. Píše spíše depresivní příběhy, které ve čtenáři zanechají silné emoce. Ve svých knihách se zaměřuje hlavně na mezilidské vztahy. Především se jedná o vztahy probíhající v rodině. Toto téma dokáže přiblížit velice věrohodným způsobem. Člověk by řekl, že některé trable sama zažila. Ona však říká, že její inspirací nejsou zkušenosti ze života. Čím víc čte, tím líp dokáže psát.

Poslední a zároveň hlavní část této práce se zabývá pouze knihou *Marta v roce vetřelce*. Je potřeba si tuto knihu přiblížit jak dějovou linií a charakteristikou postav, tak i formou, kterou je napsaná. Jak už bylo zmíněno, je psána jako deník, což dává dílu velkou autenticitu. K té přispívají i kresby Nikoly Hoření. Jak jsem říkala, v dílech Petry Soukupové jsou hlavním tématem mezilidské vztahy. Ty nechybí ani v této próze. Avšak, to, co odlišuje tuto knihu od jejich ostatních próz je právě motiv hledání životní cesty, který se budeme snažit, v rámci dospívajícího života hlavní postavy, analyzovat a zároveň podložit psychologickými fakty, což je cílem této práce.

1 Postavení Petry Soukupové v kontextu současné české literatury

1.1 Vývoj současné české literatury od roku 1989

V roce 1989, po pádu komunistického režimu v České republice, byla literatura rozdělena do různých proudů. Do oficiálního, šířeného normální distribuční cestou, a exilového. Exilový proud vznikl už ke konci čtyřicátých let.¹ V první polovině devadesátých let bylo obdobím, které by se dalo popsat jako záplava trhu nejrůznějšími literárními díly nejrůznější kvality a druhů. Svůj návrat do literatury si nárokovali autoři různých generací a směrů. Začala se vydávat díla ze zahraničí, která byla dříve zakázána a odmítána.² Jelikož byla vydávána díla, jež byla v dřívějších letech v době komunismu zakázána, nebo by je cenzura nepřijala, tudíž mezi jejíž skutečným časem napsání a vydání byla mezera desítky let, bylo těžké jim plně porozumět, a tak provést patřičnou recenzi na tyto knihy. Tuhle nepřehlednou a zmatenou situaci v české literatuře popsal Jiří Kratochvíl ve své eseji *Obnovení chaosu v české literatuře*.³

Do naší země dorazila postmoderní tendence v literatuře a v dalších umění až na začátku devadesátých let. Kdežto na západě propukla již v šedesátých letech. Opožděný nástup postmoderny u nás způsobil opět dopad komunistického režimu. Autorům, podle knihy *V souřadnicích volnosti* v kapitole *Otevřená dekáda* od Zizlera (2008, s. 18–19), se v této době dostávala do popředí v jejich dílech mnohoznačná a rozplývavá neurčitost, nahodilá absurdita světa, který je nazírán optikou vysoce individualizované sémantiky a hybridizace, prostřednictvím paradoxu, ironie a grotesky.⁴

¹ ZIZLER, Jiří. *Otevřená dekáda*. HRUŠKA, Petr, Lubomír MACHALA, Libor VODIČKA a Jiří ZIZLER. *V souřadnicích volnosti: Česká literatura devadesátých let dvacátého století v interpretacích*. 1. Praha: Academia, 2008, s. 13-16. ISBN 978-80-200-1630-0.

² MACHALA, Lubomír, Erik GILK, Jana KOLÁŘOVÁ, Radek MALÝ, Lenka POŘÍZKOVÁ a Jan SCHNEIDER. *Panorama české literatury*. Praha: Knižní klub, 2015, (2), **Po roce 1989**, 303 s.. Universum. ISBN 978-80-242-5054-0.

³ ZIZLER, Jiří. *Otevřená dekáda*. HRUŠKA, Petr, Lubomír MACHALA, Libor VODIČKA a Jiří ZIZLER. *V souřadnicích volnosti: Česká literatura devadesátých let dvacátého století v interpretacích*. 1. Praha: Academia, 2008, s. 13-16. ISBN 978-80-200-1630-0.

⁴ ZIZLER, Jiří. *Otevřená dekáda*. HRUŠKA, Petr, Lubomír MACHALA, Libor VODIČKA a Jiří ZIZLER. *V souřadnicích volnosti: Česká literatura devadesátých let dvacátého století v interpretacích*. 1. Praha: Academia, 2008, s. 18-19. ISBN 978-80-200-1630-0.

V druhé polovině devadesátých let se v prostoru současné literatury začaly objevovat mladší generace autorů. Množství titulů, které byly vydávány, se výrazně zdvojnásobilo v porovnání se začátkem devadesátých let. Ve společnosti jsme mohli čím dál častěji narážet na téma feministického hnutí. Vytvářelo se spoustu seskupení kolem nakladatelství a časopisů. Do literárního světa se začíná zapojovat i internet. V souvislosti s vyhledáváním informací o autorovi a nakladatelství. Začaly se digitalizovat literární texty, což je záruka jejich zachování. Další součástí literárního prostředí se staly internetové časopisy, například *Dobrá adresa*.⁵

Kritika se v této době začala více přizpůsobovat širšímu okolí čtenářů. Měla naplňující aktualizační a informativní funkci. A byla psána až fejetonistickým jazykem, tudíž byla přístupnější. Hlavní představitel této kritiky, kterou známe dnes, je Vladimír Novotný.⁶

Počátek současné české literatury, tak jak ji známe dnes, byl velmi otevřený. Nastaly nové podmínky možností pro literaturu. Byli jsme vyvedeni z izolace, ve které jsme před rokem 1989 byli drženi a byla nám zaručená cesta do budoucna.⁷

Co se týče konkrétně prózy, ta se v devadesátých letech dala rozdělit do několika období, která se vzájemně prolínala. V každém období dominoval odlišný pohled na literaturu. Jednalo se o období vyrovnávání se s texty, které nemohly být dříve vydávány. Období kultu autenticity a v posledním se jednalo o návrat příběhu a fabulované prózy. Nakladatelé se snažili zpětně vydávat zakázaná díla. To *vedlo k boomu, který dal příležitost „k druhému debutu“ mnoha živých i mrtvých – prozaiků disidentů a exilu, autorům šedesátých let, jakož i spisovatelům, kteří byli z obecnějšího podvědomí vytlačeni po roce 1948*. (Machala, 2008, s. 277)

V prvních momentech po roce 1989 se začaly v próze objevovat témata politických přelomů. Mezi nimi nemohl chybět ani listopad 1989, i když konkrétně z tématu sametové revoluce měli spisovatelé jakýsi strach. Hlavně tedy v próze, kde

⁵ ZIZLER, Jiří. Otevřená dekáda. HRUŠKA, Petr, Lubomír MACHALA, Libor VODIČKA a Jiří ZIZLER. *V souřadnicích volnosti: Česká literatura devadesátých let dvacátého století v interpretacích*. 1. Praha: Academia, 2008, s. 21. ISBN 978-80-200-1630-0.

⁶ ZIZLER, Jiří. Otevřená dekáda. HRUŠKA, Petr, Lubomír MACHALA, Libor VODIČKA a Jiří ZIZLER. *V souřadnicích volnosti: Česká literatura devadesátých let dvacátého století v interpretacích*. 1. Praha: Academia, 2008, s. 27. ISBN 978-80-200-1630-0.

⁷ ZIZLER, Jiří. Otevřená dekáda. HRUŠKA, Petr, Lubomír MACHALA, Libor VODIČKA a Jiří ZIZLER. *V souřadnicích volnosti: Česká literatura devadesátých let dvacátého století v interpretacích*. 1. Praha: Academia, 2008, s. 34. ISBN 978-80-200-1630-0.

nebylo toto téma pokládáno za ústřední. Později vznikala tzv. konzumní literatura, kde byla snaha vzbudit ve společnosti masivní čtenářský zájem. Ten byl zaměřen na autory jako je Michal Viewegh, Halina Pawłowska, Petr Šabach a Barbara Nesvadbová. Próza v prvním desetiletí současné české literatury byla, jak už je zmíněno výše, otevřená. Společenská atmosféra se proměnila, a s tím souvisel vztah k erotice a sexu. To v literatuře čtenáře šokovalo a zaujalo. Typické pro tyto snahy otevřenosti v literatuře se staly prózy z prostředí prostituce od Párala.⁸

Jako další téma v současné české literatuře se v devadesátých letech začal objevovat feminismus. Byla založena nadace Gender Studies, jejíž patronkou byla Jiřina Šiklová. Nadace se zabývala hlavně podporou literárněvědných zkoumání s ženskou tematikou. Nicméně, i přes uvedené snahy neměl feminismus u nás takový přesvědčivý ohlas. Avšak, české spisovatelky, tedy hlavně prozaičky, jevily o toto téma zájem. Tímto způsobem se autorky vyrovnávaly se sociálním postavením ženy ve společnosti.⁹ Mezi autorky, u kterých znaky feminizmu (v menším či větším množství) můžeme najít, patří například Daniela Hodrová a její román *Perunův den*, Carola Biedermannová, v jejichž literárních textech můžeme najít velice radikální feminismus anebo Eva Hauserová, která je zase zaměřená na bojový feminismus.¹⁰

Současná česká literatura prošla mnohými změnami, jako byl listopad 1989 a další politické převraty, a byla zahlcena spousty novými impulzy, než se dostala do podoby v jaké ji známe dnes. Jsou tu věci, které se výrazně nezměnily od devadesátých let minulého století. Například téma sexu a erotiky v literatuře. V dnešní době to sice není tak šokující pro čtenáře jako v devadesátých letech minulého století, ale stále na toto téma můžeme v nově vydávaných knihách narazit, a pokud nenarazíme jsme snad dokonce i překvapeni. To samé platí o výše zmíněném feminizmu a ženských postavách v knize.

⁸ MACHALA, Lubomír. Próza. HRUŠKA, Petr, Lubomír MACHALA, Libor VODIČKA a Jiří ZIZLER. *V souřadnicích volnosti: Česká literatura devadesátých let dvacátého století v interpretacích*. Praha: Academia, 2008, s. 277–279. ISBN 978-80-200-1630-0.

⁹ MACHALA, Lubomír. Próza. HRUŠKA, Petr, Lubomír MACHALA, Libor VODIČKA a Jiří ZIZLER. *V souřadnicích volnosti: Česká literatura devadesátých let dvacátého století v interpretacích*. Praha: Academia, 2008, s. 302–304. ISBN 978-80-200-1630-0.

¹⁰ MACHALA, Lubomír, Erik GILK, Jana KOLÁŘOVÁ, Radek MALÝ, Lenka POŘÍZKOVÁ a Jan SCHNEIDER. *Panorama české literatury*. Praha: Knižní klub, 2015, (2), **Po roce 1989**, 303 s.. Universum. ISBN 978-80-242-5054-0.

Ukázkovým příkladem je právě Petra Soukupová a její knihy, na které se budeme v naší bakalářské práci dále více zaměřovat.

1.2 Postavení Petry Soukupové v současné české literatuře

Hlavní postavení po roce 1989 v české literatuře měla organizace Obec spisovatelů, kterou krátce vedl Václav Havel. Poté také Milan Jungmann, Eva Kantůrková a Vladimír Křivánek. Avšak, tato organizace měla později finanční problémy, a nakonec pod vedením režiséra Tomáše Magnuska v roce 2011 pro ni nastal definitivní rozkol. Organizace stále funguje. Nicméně, vliv na literární dění v dnešní době dost upadá, a to z důvodu malého počtu zájemců ze strany mladých autorů. Vedle Obce spisovatelů vzniklo několik dalších organizací zabývajících se reflexí a šířením literatury. České centrum Mezinárodního PEN klubu, které vycházelo z prvorepublikové tradice a v roce 2003 byl do čela této organizace zvolen Jiří Gruša. Další organizací je Akademie literatury české. Ta byla založena v roce 2006, ale dnes je již neaktivní. Jelikož sílila nespokojenost s Obcí spisovatelů a tím, jak tato organizace fungovala, byla v roce 2014 založena Asociace spisovatelů. Zastřešují ji hlavně autoři mladší generace. Podporují myšlenku toho, aby se v literatuře objevovala reflexe aktuálních společenských témat.¹¹ V roce 2015 byl touto organizací uspořádán Sjezd spisovatelů, z kterého jsou vytvořeny příspěvky, jež jsou vydány jako kniha s názvem *Sjezd spisovatelů 2015*.¹²

Jak už bylo zmíněno v předchozí kapitole, v literatuře se od devadesátých let začalo objevovat téma feminismu. V současnosti je toto téma pojímáno trochu jinak. Nejedná se již o soupeření mužského a ženského pohlaví, ale spíše nám ukazuje, jak žena svět vnímá a problematiku tohoto vnímání. Příkladem nám může být Alexandra Berková se svým dílem *Temná láska*, které bylo vydané v roce 2000 nebo Tereza Boučková a její román *Rok kohouta* z roku 2008. Později se na české literární scéně objevuje mladší generace prozaiček, které si zde dokázaly vytvořit výrazné postavení. Mezi tyto úspěšné autorky patří Petra Hůlová a její dílo *Paměť mojí babičce* a samozřejmě Petra Soukupová,

¹¹ Současná česká literatura. *Současná česká literatura: Most k literární přítomnosti* [online]. [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.soucasnaliteratura.cz/soucasna-ceska-litratura/>

¹² MANDYS, Pavel. *Sjezd spisovatelů 2015*. *ILiteratura.cz* [online]. [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/34889/sjezd-spisovatelu-2015>

kteřá debutovala svým románem *K moři*. A nemělo by se zapomínat na soubor tří povídek s názvem *Zmizet*, také od Petry Soukupové.

V současné době se v české literatuře již neupírá zájem na vydávání děl, která byla za komunistického režimu zakázána a postmoderní existencionální prvky už nebyly v literatuře takovým překvapením. Pro knihy, jež jsou zaměřené na konkrétní místo a čas je otevřený prostor. Literatura se nicméně, stala v dnešní době komerčním zbožím. Mohlo by se i říct, že spisovatel už nemá postavení na takové úrovni jako dříve. Spisovatelé se snaží objevit nová přitažlivá témata pro čtenáře a jednou z možností je návrat k minulosti. Konkrétně ke čtyřicátým až osmdesátým letům dvacátého století. Snaží se vyřešit jakési otázky morálních dilemat doby před rokem 1989. Děj byl většinou zprostředkován z pohledu mladistvého člověka a měl tragikomický nádech. Dalším tématem je zjišťování možností v zahraničí. Toto téma se týkalo hlavně mladší generace spisovatelů, kteří se po pádu komunismu rozhodli cestovat do ciziny, nebo také jak je dnes zvykem, vycestovat do cizí země za prací, nebo na studijní pobyt, kde člověk poznává novou kulturu a získává zkušenosti, které by ve své rodné zemi nezískal.

Velkou roli sehrála témata společenský vztahů, což v prózách Petry Soukupové můžeme mluvit o těch hlavních. Jednalo se jak o literaturu na vyšší úrovni, tak i o tu komerční. Dále se samozřejmě objevovala i obvyklá témata v literatuře. Na začátku současného století se stále diskutovalo o krizi v české literatuře. Měla by se objevovat témata, která reflektují a reagují na aktuální situaci na politické scéně, ale také na společnost. Nejvíce tento požadavek naplnil Michal Viewegh nebo Emil Hakl s románem *Skutečná událost* vydaný v roce 2013.

Někteří autoři používají cizí až exotické prostředí jako kulisu svého příběhu. Není to tak, že by exotické prostředí bylo hlavním tématem knihy. Spíše doplňuje dějovou linku. Například v knihách Petry Hůlové, jako je *Paměť mojí babičce*, kterou jsem již zmiňovala v souvislosti s předchozí kapitolou. Martina Ryšavého můžeme do této skupiny zařadit také s jeho dvoudílným románem *Cesty na Sibiř*.¹³

Momentální situace v současné české literatuře je diskutabilní. Na jedné straně můžeme slyšet, nebo se dočíst v recenzích, že česká literatura zažívá krizi. Štefan Švec

¹³ FIALOVÁ, Alena. Témata měsíce: Česká próza po roce 2000. *Czech Lit* [online]. [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/feature/ceska-proza-po-roce-2000/>

tvrdí, že současná česká próza nedokáže najít cestu ke čtenářům a není schopná přijít na zajímavá témata. Větší úspěchy má na knižním trhu literatura překladová, která podle Štefana Švece, jak napsal ve svém článku Petr A. Bílek, zachraňuje stav současné české literatury. Mezi nejčtenější žánry v dnešní době patří sci-fi, fantasy a esoterické knihy, které nám mají radit, jak správně žít náš život. V závěru je podle Švece populárnější číst články na internetu a u čtenářů je česká současná literatura, kterou řadíme mezi ty kvalitní, až na posledním místě. Z tohoto názoru jde vyvodit to, že v současné době lidé čtou především braky a kýče a po literatuře na vysoké úrovni nesáhnou.

Na druhé straně podle Jana Němce, českého prozaika a editor časopisu Host, není takový negativní názor na současnou českou literaturu nutný. V časopise Host napsal článek, který reaguje na momentální situaci v české literatuře. Podle všeho není česká literatura na tom tak špatně, jak popsal Štefan Švec, vzhledem k tomu, že česká literatura vychází v desetitisícových nákladech. Alena Mornštajnová je zmiňovaná jako jedna z hlavních nejprodávanějších autorů současné české literatury. Četba je pro dnešní dobu důležitá jako jakýsi životní styl. Dnes si nevybíráme knihy podle profesionálních kritiků, ale podle doporučení, které dostaneme na sociálních sítích.

Na začátku 21. století se mezi přední autory řadili už dříve zmíněný Michal Viewegh, Petr Šabach nebo Halina Pawłowska s Barbarou Nesvadbovou. Ne všichni autoři zůstali na vrcholu. Jak víme, Petr Šabach je po smrti, a Michal Viewegh uvolnil místo pro další talentované spisovatele. Tito spisovatelé jsou například Kateřina Tučková se svým dílem *Žitkovské bohyně* nebo Evžen Boček se svou sérií *Poslední aristokratka*. Radka Třeštíková a Patrik Hartl jsou další autoři, kteří si získali své místo mezi spisovateli píšící bestsellery. Nicméně, jsou to autoři, kteří píšou spíše odpočinkovou literaturu. Je dost pravděpodobné, že Štefan Švec kritizoval a mluvil právě o tomto typu české literatury.

Romány jsou dnes vydávány jak na běžícím pásu. Chvilkami by se dalo i říct, že se spisovatelé předhánějí v tom, kdo vydá nejvíce knih. Většina vydává knihy v intervalech jedna kniha za dva roky. Za dva roky však nestihneme napsat román, jenž by měl být řazen mezi kvalitní literaturu. Opakem těchto děl jsou knihy od Jáchyma Topola, který vydal zatím pouze dvě knihy. První román s názvem *Citlivý člověk* a druhý, vydaný o osm let později od toho prvního, *Chladná zem*. Co je hlavní věcí, kterou na jeho dílech kritici oceňují je jazyková intenzita a básnivost. Jde vidět, že nad svým dílem

přemýšlí, a ne jak jiní autoři, nesnaží se jenom vyplodit na papír souhrn slov, která nám dají dohromady čtivý text, jenž se bude dobře prodávat.¹⁴

Kniha je v dnešní době spíše sériový výrobek. Máme tady kritiky, kteří současnou českou literaturu naprosto shazují, a další se na ni nedívají až tak kriticky a vyzdvihují její kvalitní díla. Mezi ty kvalitní autory patří bezpochyby Jáchym Topol, Karol Sidon a Alena Morštajnová.

Petra Soukupová také patří mezi nejúspěšnější spisovatele dnešní doby. Důkazem je mimo jiné recenze na její psaní, ocenění, která za své knihy dostala, množství prodaných výtisků a další. Na ocenění jejich knih a recenze na její psaní se více zaměřím v další kapitole. Kritici ji podle všeho vnímají trochu na pomezí kvalitní literatury a té komerční nebo populární.¹⁵ Její texty mají tzv. cool efekt. Působí na čtenáře dost mrazivě a zároveň naléhavě.¹⁶ Může konkurovat například Petře Hůlové. Její postavení mezi současnými spisovateli je zkrátka velmi dobré a dá se říci, že Petra Soukupová patří mezi ty spisovatelé píšící kvalitní českou literaturu.

1.3 Kritika a ocenění

V České republice se uděluje ne jedna cena za literaturu. Magnesia Litera, cena Egona Hostovského, cena Josefa Škvoreckého, Franze Kafky, Jaroslava Seiferta, Jiřího Ortena nebo Josefa Jungmanna, která se uděluje za nejlepší překlad knihy.¹⁷ Petra Soukupová dostala hned dvě ceny z výše vyjmenovaných. Za svou prvotinu *K moři*

¹⁴ BÍLEK, Petr A. Literatura: Dekáda v české literatuře: Hodně balastu a málo velkých románů, vyniká Topol či Sidon. *Aktuálně.cz* [online]. 27.12.2019 [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/kultura/literatura/ceska-literatura-2010-2019/r~eacde10e28ca11ea8776ac1f6b220ee8/>

¹⁵ BÍLEK, Petr A. Literatura: Dekáda v české literatuře: Hodně balastu a málo velkých románů, vyniká Topol či Sidon. *Aktuálně.cz* [online]. 27.12.2019 [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/kultura/literatura/ceska-literatura-2010-2019/r~eacde10e28ca11ea8776ac1f6b220ee8/>

¹⁶ Próza. *Panorama české literatury*. Praha: Knižní klub, 2015, s. 166. Universum (Knižní klub). ISBN 978-80-242-5054-0.

¹⁷ HOUFKOVÁ, Kateřina. České literární ceny. I malá země umí ocenit knižní velikány. *TOPZINE.cz* [online]. 2013 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.topzine.cz/ceske-literarni-ceny-i-mala-zeme-umi-ocenit-knizni-velikany>

dostala cenu Jiřího Ortena, v roce 2008.¹⁸ Cena Jiřího Ortena je pokládána za prestižní cenu, jež se uděluje mladým autorům. Byla založena Kolegiem pro podporu nezávislé vědy a uděluje se již od roku 1987. Je jí oceněné jak prozaické, tak básnické dílo a získat ji může autor, který v době vydání knihy měl maximálně 30 let. Momentálně je jejím organizátorem Svaz českých knihkupců a nakladatelů, a to od roku 2009.¹⁹ Poslední vítězkou Ceny Jiřího Ortena se stala japanoložka Anna Cima. Zaujala svou knihu o japonském snu, která nese název *Probudím se na Šibuji*.²⁰

Próza *K moři* se stala také předlohou napsání scénáře, který též napsala Petra Soukupová. Tento scénář se také neobešel bez ocenění. V soutěži scénáristů Nadace Barrandov a RWE vyhrála hlavní cenu.²¹ Tato filmová nadace je zřízena za účelem podpory scénáristické přípravy české hrané filmové tvorby. Jako další činnost, na kterou se soustředí je hledání cest k realizaci podpořených scénářů a podporu vzdělávání v oblasti české audiovizuální tvorby. Mezi zakladateli nadace patří Barrandov Studio a energetická skupina Innogy. Hlavním mediálním partnerem je Česká televize.²²

Kritika na toto prozaické dílo je různá. Na jedné straně je kritizováno ze všech stran. V některých recenzích je vyčítán nekonečný popis vnitřních pocitů postav, které mohou na někoho působit příliš nudně. Další výtky se týkala přehlcení problému, které mohou nastat v rodině. Podle všeho se nemusely objevit v próze *K moři* všechny problémové situace.²³ Na druhou stranu je možné slyšet i větší chvály na její prvotinu. Především co se týče popisu postav a jejich charakteristika. Jsou popsány především v negativním pohledu na ně. Působí nesympaticky na čtenáře a mohou z nich mít pocit

¹⁸ Petra Soukupová: Ocenění. *Czech Lit* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/autor/petra-soukupova-cz/>

¹⁹ *Cena Jiřího Ortena* [online]. SČKN [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.cenajirihoortena.cz/>

²⁰ BÍLEK, Petr. Vítězkou 32. ročníku Ceny Jiřího Ortena se stala Anna Cima. *Cena Jiřího Ortena: Vítěz 32. ročníku Ceny Jiřího Ortena 2019* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: https://www.cenajirihoortena.cz/file/wisiwig/files/anna_cima.pdf

²¹ NACHTMANOVA, Barbora. Petra Soukupová a její prvotina *K moři*: Jaká je kniha, podle níž se bude točit film? *TOPZINE.cz* [online]. 2011 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.topzine.cz/petra-soukupova-a-jeji-prvotina-k-mori-jaka-je-kniha-podle-niz-se-bude-tocit-film>

²² *Filmová nadace: O nadaci* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.filmovanadace.cz/>

²³ NACHTMANOVA, Barbora. Petra Soukupová a její prvotina *K moři*: Jaká je kniha, podle níž se bude točit film? *TOPZINE.cz* [online]. 2011 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.topzine.cz/petra-soukupova-a-jeji-prvotina-k-mori-jaka-je-kniha-podle-niz-se-bude-tocit-film>

ošklivosti a toho, že se nikam neposunují. To však není podle recenzí a kritiků zcela špatně. V dnešní době není zvykem psát něco tak negativního, takže to může čtenářům přinést nový zážitek z četby.²⁴

Mezi další knihy, jež dostala významná ocenění, patří kniha *Zmizet*. Získala za ni cenu Magnesia Litera v nominaci kniha roku v roce 2010.²⁵ Magnesia Litera má za cíl propagovat kvalitní literaturu a probudit zájem těch, kteří nečtou knihy, nebo od čtení upouštějí. Ocenění se dělí na devět kategorií. Litera za prózu, za poezie, Litera za knihu pro děti a mládež, za naučnou literaturu, za nakladatelský čin, za publicistiku, za překladovou knihu, DILIA Litera za objev roku, Kosmas cena čtenářů a Magnesia blog roku. Kategorie Kniha roku, kterou v roce 2010 Petra Soukupová za dílo *Zmizet* vyhrála, je vybírána 300 různými lidmi z knižní branže. Mezi ně patří skupiny lidí jak ze skupiny univerzitních badatelů, tak lidí z řady knihkupců a knihovníků. V posledním ročníku se stala vítězkyní Radka Denemarková se svou knihou *Hodiny z olova*.²⁶

Stejně jako autorčina prvotina, tak i kniha *Zmizet* dostala několik pochval, ale i pár výtek. V Polsku byla její kniha zhodnocena kladně. Marius Szczygiel o ní prohlásil, že kniha ukazuje skutečnost českého manželství, které je po přečtení této knihy podle něj jako na železniční stanici. Když se změní harmonogram, změní se i manželství. K tomu dodal, že v něm kniha probudila spoustu emocí. Napadali ho různé myšlenky během jejího čtení. Několik jich i zmínil ve své recenzi. „*Největší kletba lidstva: většina lidí si myslí, že mohou mít děti.*“, „*Kdokoliv může plodit?*“, nebo: „*Jaké štěstí, že nemám sourozence, rozvedené rodiče a nemají děti z jiných manželstvích.*“ Dále, podle autora recenze, se spisovatelka při popisu situacích, které se odehrávaly v tématu rozvodu, nemanželských dětí a manželských problémů, opírala o skutečná fakta fungování manželství v České republice. Dle mého názoru je tento pohled na motiv díla trochu

²⁴ MATĚJKOVÁ, Jana. Soukupová, Petra K moři. *ILiteratura.cz* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/23351/soukupova-petra-k-mori>

²⁵ Petra Soukupová: Ocenění. *Czech Lit* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/autor/petra-soukupova-cz/>

²⁶ O Liteře. *Magnesia Litera* [online]. Praha [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.magnesia-litera.cz/o-liteře/>

přitažený za vlasy. Pokud to autorka nikde nepotvrdila je to pouze spekulace ohledně toho, co ji vedlo k napsání povídek s motivem neúplné rodiny či rozvodu.²⁷

Názor na knihu českých kritiků je o něco více kritický než našich polských kolegů. Zůstává dost podobný názor na témata knihy, a to je pocit pesimismu a neveselého čtení. Z české strany je Petře Soukupové vytýkáno, že texty, které nám popisují různé světy, působí jako scénář nějaké zvláštní televizní inscenace. Další věc, která jí byla zkritizována je kontaminace vzpomínek z minulosti Petry Soukupové spolu se současnou situací. Jako příklad je uváděno pití žluté limonády, čtení časopisu *abc* a jezení tatranky a k tomu hlavní hrdina vlastní mobil. Kladné hodnocení ze všech třech povídek dostala povídka *Zmizel*, kde autorka zvládla vytvořit kompoziční symetrii, kdy je děj posunut na pomezí vzpomínky a snu. I když se zdá, že autorka recenze, Jarmila Křenková, knihu *Zmizet* zkritizovala spíše negativně, tak na závěr pokládá toto dílo jako lákavý příslib do budoucna.²⁸

Román *Marta v roce vetřelce*, který je stěžejním tématem této bakalářské práce, je kritiky hodnocen opět různě. Je jí vyčítána nepropracovanost vedlejších postav nebo tendence k opakování. Díky tomu, že tento román je psán jako deník, některé negativně hodnocené slohové prvky, které se objevovaly v jejich předešlých dílech, v tomto typu žánru ani uplatnit nejde. Román je popisován jako upřímný, velmi původní a založený na nepřibarvených skutečnostech. Čtenář kvůli tomu, že autorka nemaže plonkové dny, ve kterých se neděje nic převratného ani zajímavého může cítit jistou autenticitu a fakt toho, že se věci opravdu tak odehrály bez jakéhokoliv přibarvení. Jiní recenzenti, zase tuto skutečnost autorce vyčítají. Ta však své psaní odůvodnila tak, že je potřeba vědět o postavách i detaily, abychom pochopili jejich motivy. Jako jedna z mála knížek je toto dílo Petry Soukupové o něco veselejší než ty předešlé, i když ne o moc.²⁹

²⁷ SZCZYGIEL, Mariusz. Kultura. *Wyborcza.pl* [online]. 2012 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: https://wyborcza.pl/1,75410,12929249,Czechu__co_ci_po_smiechu_.html

²⁸ KŘENKOVÁ, Jarmila. Literatura: Soukupová je znovu průvodkyní po rodinné pustině. *Aktuálně.cz* [online]. 2010 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/kultura/umeni/soukupova-je-znovu-pruvodkyni-po-rodinne-pustine/r~i:article:665588/>

²⁹ STEHLÍKOVÁ, Olga. Soukupová, Petra Marta v roce vetřelce. *ILiteratura.cz* [online]. 2011 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/28881/soukupova-petra-marta-v-roce-vetrelce>

V některých recenzích na knihu *Marta v roce vetřelce* je zmíněna spojitost mezi postavou Marty a samotnou autorkou. Z předešlých rozhovorů s Petrou Soukupovou je známo, že nečte současnou českou literaturu. Raději si přečte tu zahraniční a jedinou českou tvorbu, kterou čte je ta od nakladatelství Host.³⁰ Na to Jiří Lojín ve své recenzi naráží a cituje část knihy, kde sama Marta tvrdí, že kupovat současnou českou literaturu je zbytečné. Jedno z dalších pozitivních hodnocení, kromě tedy umělecké stránky, jsou doprovodné ilustrace deníku, které ztvárnila Nikola Hoření a díky nimž zvýrazňují autenticitu deníku Marty.³¹

Jako další pozitiva, která se objevují v recenzích na tento román, je přesné vystižení komunikace mezi adolescenty, již Petra Soukupová ztvárnila na výbornou. Tady se zpátky dostáváme k tomu, co píše i ostatní recenzenti, a to, že Petra Soukupová vystihla autenticitu deníku velmi dobře. Nejvýraznější částí deníku, kde je autorka nejpřesvědčivější, je ta, kdy popisuje hrdinku zaplavenou depresí a zoufalstvím.³²

Vltava rozhlas knihu zhodnotila jako typický román současné české literatury pro dospívající dívky. Není tam nic navíc, co by určitá skupina čtenářů, nebo možná spíše čtenářek, potřebovala. Nepoučuje a ani se v knize neobjevují žádné části, které by mladé čtenářky moralizovaly. Děj podle všeho není zatížen psychologickým prokreslením. Vzhledem k cílové skupině je práce Petry Soukupové na této knize dostačující.³³

Jak už víme, Petra Soukupová je autorkou nejen knížek pro dospělé, ale i pro děti a mládež. Její první kniha pro děti s názvem *Bertík a Čmuchačko* je kritiky zhodnocena docela průměrně. Knižka je popsána jako „příručka“ pro děti z rozvedených rodin. Jediná výtku, kterou tato kniha dostala byl utlumený popis nejtemnějších zákoutí dětské duše, a proto hrozí, že právě pro tuto cílovou skupinu dětských čtenářů nebude tak atraktivní a nezačtou se do ní. Co je největším úspěchem jejich knih, je schopnost důvěrně popisovat

³⁰ TACHECÍ, Barbora a Kateřina TESAŘOVÁ. Raději si s lidmi píše, než s nimi mluvím, říká Petra Soukupová. *Český rozhlas Plus: Osobnost Plus* [online]. 2018 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/radeji-si-s-lidmi-pisi-nez-s-nimi-mluvim-rika-petra-soukupova-7570514>

³¹ LOJÍN, Jiří. Recenze knih. *Československá bibliografická databáze* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://www.cbdb.cz/recenze-22-marta-v-roce-vetrelce-kniha-ktera-v-cloveku-zanecha-stopu>

³² ŠEFL, Milan. O Martě bez přisudků. A bez předsudků. *Tydeník Rozhlas* [online]. 2011, **2011**(49) [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: http://www.radioservis-as.cz/archiv11/49_11/49_porid.htm

³³ MAREŠOVÁ, Milena. Literatura. *Rozhlas Vltava* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/marta-v-roce-vetrelce-recenze-5075631>

myšlenky postav, jak už dětí, tak dospělých. To je věc, která je shodná snad ve všech recenzích na jakoukoliv její knížku a její knihy pro děti nejsou výjimkou.³⁴

Kniha, *Kdo zabil Snížka?* měla jako dětská detektivka pozitivní ohlasy. Říká se, že v jednoduchosti je krása, a právě to říkají kritici o této publikaci. Je jednoduše napsaná, zkrátka pro děti, a zároveň je označována jako možný kandidát na to se stát klasikou, a ne jenom kvůli odkazujícím ilustracím od Terezy Ščerbové, které připomínají ilustrace z knihy *Děti z Bullerbynu*. I když je děj popsán jako jednoduchý detektivní příběh pro děti, jazyk kritici hodnotí jako ne zcela jednoduchý nebo dětský, ale ani příliš složitý.³⁵ Tato dětská detektivka byla dokonce nominována na cenu Zlatá stuha v kategorii beletrie pro mládež v roce 2018.³⁶ Což je cena, která je každý rok udělena nejlepším tvůrcům knih pro děti a mládež. Je to jediná cena v České republice, která je zaměřená jenom na dětskou literaturu. Uděluje se od roku 1993. Jelikož jsou knihy hodnoceny porotou, jež je sestavena z důvěryhodných lidí, jako jsou umělci a vědečtí odborníci, zaručuje kvalitu dětské literatury. Tím pádem může být dobrou inspirací pro rodiče či pedagogy, kteří chtějí svým dětem a žákům podávat jen to nejlepší z knižního světa.³⁷

Její poslední vydaná knížka pro tuto věkovou kategorii, tedy pro děti a dospívající, se jmenuje *Klub divných dětí*. Autorka zde ukazuje, jak umí popsat psychologický vývoj postav. Kniha je podle všeho zdravě kritická, co se týče dětí a jejich zvláštností. Víme, jak si v dnešní době může dítě či dospívající člověk vzít jakoukoliv výtku mířenou na jeho osobu, především tu, která se týká vzhledu, velmi osobně. Na próze je pochválený cit, s kterým autorka knihu napsala a důkaz toho, že „divným“ dětem a celému dětskému světu Petra Soukupová rozumí.³⁸

³⁴ ČOPJAKOVÁ, Kateřina. Bertík a Čmuchaadlo. *Respekt* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2014/45/na-slovicko-o-rozvodu>

³⁵ Literatura: Kdo zabil Snížka? Soukupovou inspirovaly Děti z Bullerbynu. *IDnes.cz: zpravodajství* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/literatura/kdo-zabil-snizka-petra-soukupova-recenze.A180206_121633_literatura_ts

³⁶ Oceněné knihy: oceněné knihy 2018. *Zlatá stuha* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/archiv?r=2018>

³⁷ Zlatá stuha. *Zlatá stuha* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/cs/o-soutezi>

³⁸ KOPÁČ, Radim. Literatura: Soukupové Klub divných dětí je zdravě kritický román pro mládež. *IDnes.cz: zpravodajství* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z:

Můžeme se tedy domnívat, že se všichni kritici shodnou na tom, že Petra Soukupová píše kvalitní českou literaturu. Samozřejmě, na každém literárním díle, ať je sebe více dobře napsáno, najdeme něco, co by mohlo být ztvárněno lépe. Nicméně, podle skutečnosti toho, že byla její literatura několikrát oceněna, není o jejím talentu pro psaní pochyb.

https://www.idnes.cz/kultura/literatura/klub-divnych-deti-recenze-petra-soukupova.A191118_134137_literatura_ts

2 Biografie a bibliografie Petry Soukupové

2.1 Život Petry Soukupové

Petra Soukupová je česká prozaička a scénáristka. Narodila se v roce 1982 v České Lípě, kde moc dlouho nebydlela. Strávila zde pouze svůj den narození. Dětství a dospívání prožila dále v Praze. Poté, co dokončila studium na gymnáziu, se rozhodla z Prahy odjet do Brna, kde původně chtěla studovat obor zaměřený na českou literaturu a historii. Po půl roce však zjistila, že to není to pravé pro ni a vrátila se zpátky do Prahy. Zároveň to byla asi nejdelší doba v jejím životě, kdy bydlela mimo Prahu. V Praze pak nastoupila na Akademii múzických umění na Filmovou a televizní fakultu a začala zde studovat obor zabývající se dramaturgií a scénáristikou. Pro tento obor se rozhodla z toho důvodu, že nechtěla promrhat svůj talent na psaní, o kterém věděla a chtěla jej více rozvést a zapracovat na této dovednosti.³⁹

Psaní ne vždy bylo pro Petru Soukupovou hlavní prioritou. Jako druhá umělecká činnost, která ji v dospívání na čas oslovila, bylo kreslení. Na Základní uměleckou školu chodila po dobu devíti let. V tomto období také psávala své první povídky, které si i sama ilustrovala. Sama o sobě říká, že ilustrátorka být nemůže, protože na to potřebuje lepší dovednosti v kresbě, než má. Nezáleží jí zkrátka na tom až tak moc, aby tento talent rozvíjela. Kromě prvních povídek si začala Petra Soukupová psát od páté třídy i deník, který si píše do teď. Už od mala snila o tom, že jednou napíše knihu, což jak víme se jí vyplnilo.

Rodiče ji moc v psaní nepodporovali. Přáli si, aby dostudovala českou literaturu s historií. Zřejmě se domnívali, že jako spisovatelka se těžce uживí, což si uvědomuje i Petra Soukupová, proto se kromě psaní knih věnuje i psaní scénářů pro sitcomy a seriály jako jsou *Comeback* nebo nekonečný seriál *Ulice*. Jak jde ale vidět, obavy rodičů se nevyplnily a jejich dcera je v psaní knih úspěšná.⁴⁰

Autorka miluje četbu. Pokládá ji za něco, co jí možná dopomohlo k tomu, stát se dobrou spisovatelkou. Neříká, že ji přímo někdo konkrétní ovlivnil nebo ovlivňuje. Spíše to vnímá tak, že čím více knížek přečte, tím lépe bude psát. Učí se na kvantitě četby, ne

³⁹ FORMÁNEK, Jaroslav. Literatura je normální práce. *Respekt*. 2008, 19(4), 63.

⁴⁰ BATROŠ, Günter. Nejvíc vám ublíží ten, kdo je nejbliž. *Sanquis*. 2010, (76), 94.

na kvalitě. Mezi autory, které obdivuje nejvíce patří Stephen King, Ian McEwan, John Irving, Michael Chabon, Chris Ware, Julian Barnes nebo mezi českými autory Jaroslav Havlíček. Čtení si vždycky zvolí jako první před jakoukoliv jinou aktivitou. Jak i ona říká, přečetla toho opravdu dost za svůj život.⁴¹

Co se týče rodinného života Petry Soukupové, má dceru jménem Marla, která v září minulého roku, tedy roku 2019, nastoupila do první třídy. Žije s jejím otcem, Tomášem Baldýnským, který je scenárista a publicista. Její rodina a známí patří mezi hlavní sociální kontakt, který má. Sama si vybrala nestýkat se moc s lidmi. Je zkrátka introvert. Nepotřebuje víc sociálního kontaktu. Říká, že ani není ten typ člověka, co by poslouchal lidi kolem sebe, jako příklad uvádí tramvaj, nebo jiné veřejné místo. Její rodiče o ní říkají, že jako malá byla ráda mezi lidmi a ona to komentuje tak, že si to zřejmě v dětství vyčerpala a teď už jí stačí málo sociálního kontaktu.⁴²

Tam, kde se Petra Soukupová nachází právě teď, je spokojená. V rámci povolání by pravděpodobně neměnila nic. Jistě, také ji občas napadá, jestli by nebylo jednodušší, kdyby pracovala jako prodavačka v supermarketu, ale s tím, co dělá přestat nechce. Seriál Ulice ji přináší dostatečnou finanční jistotu, a díky tomu nespadají její knihy mezi konzumní literaturu. Nemusí psát pod tlakem a spěchat s vydáním nové knihy. Svůj volný čas pak tráví se svou dcerou nebo s partnerem, Tomášem Baldýnským.⁴³

2.2 Dílo Petry Soukupové

Jak už bylo zmíněno v předchozí kapitole, Petra Soukupová psala už od základní školy povídky, tzv. „do šuplíku“, a k tomu je doplňovala drobnými ilustracemi. Píše většinou smutné příběhy, protože tvrdí, že život je smutný.⁴⁴ V roce 2007 vydala svou prvotinu, a to novelu *K moři*. Krátce před vydáním této novely, dostala za stejnojmenný

⁴¹ BATROŠ, Günter. Nejvíc vám ublíží ten, kdo je nejbliž. *Sanquis*. 2010, (76), 94.

⁴² TACHECÍ, Barbora a Kateřina TESAŘOVÁ. Raději si s lidmi píši, než s nimi mluvím, říká Petra Soukupová. *Český rozhlas Plus: Osobnost Plus* [online]. 2018 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/radeji-si-s-lidmi-pisi-nez-s-nimi-mluvim-rika-petra-soukupova-7570514>

⁴³ TACHECÍ, Barbora a Kateřina TESAŘOVÁ. Raději si s lidmi píši, než s nimi mluvím, říká Petra Soukupová. *Český rozhlas Plus: Osobnost Plus* [online]. 2018 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/radeji-si-s-lidmi-pisi-nez-s-nimi-mluvim-rika-petra-soukupova-7570514>

⁴⁴ TACHECÍ, Barbora a Kateřina TESAŘOVÁ. Raději si s lidmi píši, než s nimi mluvím, říká Petra Soukupová. *Český rozhlas Plus: Osobnost Plus* [online]. 2018 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/radeji-si-s-lidmi-pisi-nez-s-nimi-mluvim-rika-petra-soukupova-7570514>

scénář nejvyšší ocenění v druhém ročníku soutěže Nadace Barrandov a RWE, kterou máme podrobněji popsanou v předchozí kapitole, ve které se zabýváme kritikou a oceněním jejího díla. Tématem je rodinná dovolená, kde se prolínají vztahy mezi otcem Petrem, jeho dětmi, současnou manželkou a bývalou manželkou a jejich příběhy. Petra Soukupová nezačlenila do děje dobový kontext.⁴⁵ Což můžeme zpozorovat ve většině jejích děl.

Druhá kniha, která byla vydaná, *Zmizet*, se skládá ze tří povídek.⁴⁶ Ve dvou z nich jsou hlavními postavami děti a ve třetí jimi jsou dvě dospělé sestry. První povídka se jmenuje *Zmizel* a další dvě nesou název *Na krátko* a *Věneček*. Tématem povídky *Zmizel* je rodina, ve které jsou dva synové. Jeden starší, druhý mladší. Mladšímu synovi se stane nehoda a přijde o nohu. Starší se ztratí a jejich zoufalá matka se ho snaží za každou cenu najít. Jako čtenář této povídky bych ráda podotkla, že popis emocí matky, která nemůže najít svého syna byl velice podrobný a vzbuzoval silné emoce. *Na krátko* je o neúplné rodině, ve které vyrůstá starší dcera Pavlína a mladší syn Jakub. Jakuba trápí, že nezná svého otce. Ten se z ničeho nic ukáže a rád by se Jakubovi věnoval. Jakub, který začne mít rozepře se svou matkou, k otci uteče. Poslední povídka nese téma nenávisti dvou nevlastních sester, které potom, co tajemství jejich mrtvé matky vyplave na povrch zjistí, že nejsou nevlastní, ale mají společné oba dva rodiče. Před koncem povídky dostaneme falešný dojem, že všechno dobře dopadlo a obě, už dospělé sestry, zakopaly válečnou sekeru. Nicméně, posledních pár řádků nás vyvede z omylu. Všechny tyto povídky pojí motiv toho, že se něco ztratí nebo zmizí, proto pravděpodobně název celé knihy *Zmizet*.

Tématem románu *Marta v roce vetřelce* je mladá dospělá dívka, která nastoupí na vysokou školu a neví, co se svým životem dělat. Musí se vypořádat se spousty problémy a během překonávání těchto překážek, jako je nechtěné těhotenství, vyhození ze školy, odstěhování od rodičů a postavení se na vlastní nohy, se snaží najít svou životní cestu a poznat sama sebe. Tato próza je psaná jako deník a je doprovázená ilustracemi Marty, její rodiny, která se skládá z rodičů, mladší sestry Káji a staršího bratra Jakuba, a jejich

⁴⁵ MATĚJKOVÁ, Jana. Soukupová, Petra K moři. *ILiteratura.cz* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/23351/soukupova-petra-k-mori>

⁴⁶ SRBKOVÁ, Ivana. Soukupová, Petra *Zmizet 2*. *ILiteratura.cz* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/26457/soukupova-petra-zmizet-2>

kamarádů. Kniha vyšla roku 2011 a vydalo ji nakladatelství Host. Dále se knize budeme věnovat podrobněji.⁴⁷

Posledním románem pro dospělé, který Petra Soukupová napsala, je knížka *Pod sněhem*. Popisuje jeden den v životě tří sester. Ty se společně vypravily zpátky domů, na místo, kde vyrůstaly, a to z důvodu narozeninové oslavy svého otce. A jelikož se Petra Soukupová ve svých knížkách ráda zabývá rodinnými vztahy a problematikou vztahů obecně ani tady se nerozhodla je vynechat. Důraz je kladen na to, co se postavám honí hlavou, a poté co ve skutečnosti řeknou nahlas. Sestry vzpomínají na dětství, kde vznikají zárodky rodinných problémů. Kniha byla vydána v roce 2015 nakladatelstvím Host.⁴⁸

Další próza pro dospělé od Petry Soukupové jsou povídky vydávané v souborech spolu dalšími autory jako je Michal Viewegh, Jaroslav Rudiš nebo Miloš Urban.⁴⁹ Tyto povídky jsou vydávány v edici Česká povídka. Jedná se o soubory jako *Až se zamiluju*, kde Petra Soukupová přispěla svou povídkou *Zasněženo*, která popisuje výlet dvou manželů do hor spolu s jejich dvěma dětmi. Dále pak přispívala do souboru *Rodinné povídky; Žít jako singl; Dámská jízda; Nové povídky o ženách; O Vánocích se dívám do nebe; Moře a pláž* atd.⁵⁰

Mezi její tvorbu pro dětské čtenáře patří knížky *Bertík a Čmuchaadlo; Kdo zabil Snížka?* a *Klub divných dětí*, která je čerstvě vydaná.⁵¹ *Bertík a Čmuchaadlo* nese téma o devítiletém chlapci, který neví, jak se vypořádat s rozvodem rodičů. Potká tzv. Čmuchaadlo. Je to vymyšlený tvor, jenž má pomoc smutným a rozzlobeným dětem, protože by se mohlo stát, že se s takovým přístupem vydají špatnou cestou v životě.⁵²

⁴⁷ Vybraní autoři: Petra Soukupová. *Czech Lit: Moravská zemská knihovna* [online]. 2017 [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/autor/petra-soukupova-cz/>

⁴⁸ Vybraní autoři: Petra Soukupová. *Czech Lit: Moravská zemská knihovna* [online]. 2017 [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/autor/petra-soukupova-cz/>

⁴⁹ Petra Soukupová: Povídky. *Databáze knih.cz: Váš knižní svět* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/vydane-povidky/petra-soukupova-4433>

⁵⁰ SOUKUPOVÁ, Petra, Michal VIEWEGH, Anna GEISLEROVÁ, et al. *Až se zamiluju*. Praha: Euromedia, 2018. Česká povídka. ISBN 978-80-7549-936-3.

⁵¹ Petra Soukupová: *Knihy*. *Databáze knih.cz: Váš knižní svět* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/vydane-knihy/petra-soukupova-4433>

⁵² ZÍTKOVÁ, Jitka. Soukupová, Petra Bertík a čmuchaadlo. *ILiteratura.cz* [online]. 2014 [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/34101/soukupova-petra-bertik-a-cmuchaadlo>

Čmuchadlo vymyslela Petra Soukupová sama a poté spolu s ilustrátorem knihy, Petrem Korunkou, navrhli podobu kouzelného stvoření jménem Čmuchadlo.⁵³

Kdo zabil Snížka? je detektivní knížka s dětským hrdinou. Martina dostane psa, kterého bohužel nikdo nemá rád, většina se ho bojí a jsou s ním samé potíže. Takže když Martina najde Snížka mrtvého, ví, že to není jen tak a spolu s jejími kamarády hodlá přijít na to, jak to vlastně bylo a co se Snížkovi stalo. Kniha byla vydaná v roce 2014 a v roce 2018 obdržela několik nominací, například cenu Zlatá stuha, o které je zmínka v předchozí kapitole.⁵⁴

Nejnovější knížka pro děti od Petry Soukupové je *Klub divných dětí*. Avšak, tato kniha nemusí být jenom pro děti. Hlavním tématem jsou podivnosti čtyř hrdinů. Tito hrdinové jsou děti, které se snaží se svými odlišnostmi vypořádat různými způsoby. Není to však lehké. Autorka říká, že chápe děti, které se nějak liší od ostatních a myslí si, že se v této knize mohou najít. Ale ne jenom oni. Když se dítě nějak odlišuje od ostatních nemá to těžké jenom on, ale i jeho rodič, který se mu snaží pomoci, ale neví jak. Proto není tato kniha nutně určena jenom dětem, ale i dospělým, kterým by mohla pomoc pochopit své děti.⁵⁵

Kniha *Nejlepší pro všechny* je z próz Petry Soukupové výjimečná tím, že je propojená s knihou pro děti, *Kdo zabij Snížka?*. Obě knihy vypráví dětský hrdina. Rozdílem je to, že kniha *Nejlepší pro všechny* je určena dospělým a *Kdo zabil Snížka?* zase dětem. V knize *Nejlepší pro všechny* je část knihy *Kdo zabil Snížka?*, epizodou v životě dětského hrdiny Viktora, který se přestěhuje z Prahy na vesnici k babičce. Objevují se tam postavy z předešlé knihy pro děti a dospělý tam mohou nacházet témata dítěte vychovávaného babičkou apod.⁵⁶

⁵³ TACHECÍ, Barbora a Kateřina TESAŘOVÁ. Raději si s lidmi píš, než s nimi mluvím, říká Petra Soukupová. *Český rozhlas Plus: Osobnost Plus* [online]. 2018 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/radeji-si-s-lidmi-pisi-nez-s-nimi-mluvim-rika-petra-soukupova-7570514>

⁵⁴ Oceněné knihy: *Kdo zabil Snížka? Zlatá stuha* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/kdo-zabil-snizka-1>

⁵⁵ Kultura: Petra Soukupová založila klub divných dětí. Rodičům vstup příkázán. *Česká televize: ČT24* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/2994818-petra-soukupova-zalozila-klub-divnych-deti-rodicum-vstup-prikazan>

⁵⁶ Soukupová, Petra *Nejlepší pro všechny*. *ILiteratura.cz* [online]. [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/39403/soukupova-petra-nejlepsi-pro-vsechny>

Její knihy vydává pouze nakladatelství Host.⁵⁷ Host vydává knihy od všech žánrů a autorů různé věkové kategorie. Pojí se stejnojmennou literární revue, která byla založena v roce 1985. Vznikla jako samizdatový sborník. V roce 1996 Miroslav Balaščík a Tomáš Reichel založili nakladatelství, které bylo ze začátku zaměřené hlavně na poezii a literárně teoretické knihy. Vlastníkem nakladatelství je Miroslav Balaščík, Tomáš Reichel a Martin Stöhr. Je to nakladatelství, které si zakládá na vydávání pouze kvalitní literatury, což už samo osobě odpovídá tomu, jaké jsou knihy Petry Soukupové.⁵⁸

Její knihy jsou vydávány i v zahraničí, a to konkrétně v zemích jako je Polsko, kde vyšly knihy *Pod sněhem*; *Bertík a Čmuchaadlo* a *Zmizet*. Kniha *Zmizet* dále vyšla pak v Maďarsku a Itálii.⁵⁹

⁵⁷ TACHECÍ, Barbora a Kateřina TESAŘOVÁ. Raději si s lidmi píš, než s nimi mluvím, říká Petra Soukupová. *Český rozhlas Plus: Osobnost Plus* [online]. 2018 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/radeji-si-s-lidmi-pisi-nez-s-nimi-mluvim-rika-petra-soukupova-7570514>

⁵⁸ O nás. *Nakladatelství Host* [online]. [cit. 2020-02-14]. Dostupné z: <https://www.hostbrno.cz/nakladatelstvi/o-nas/>

⁵⁹ Vybraní autoři: Petra Soukupová: bibliografie. *Czech Lit* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/autor/petra-soukupova-cz/>

3 Analýza a interpretace románu *Marta v roce vetřelce* se zaměřením na motiv hledání životní cesty.

3.1 *Marta v roce vetřelce*

Literární díla rozdělujeme několika způsoby. První způsob nám říká, jakou má pro nás literární dílo funkci. V případě knihy *Marta v roce vetřelce* je tato funkce estetická. Při čtení uplatňujeme měřítko krásy a podle předchozích kapitol můžeme s jistotou říci, že Petra Soukupová píše knihy s uměleckou hodnotou na jisté úrovni. Nedá se zcela říci, zda je tato kniha spíše umělecká, nebo populární. Jak se můžeme dočíst z odborných skript, pro Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, pana docenta Jaroslava Valy, mezi těmito dvěma typy je velice tenká hranice. Dílo může být jak jedno, tak i druhé zároveň. Skvělý příklad je Bohumil Hrabal, jehož díla jsou jak umělecká, tak i velice populární.⁶⁰ Dle mého názoru je *Marta v roce vetřelce* knihou na takové úrovni, kdy o ní můžeme říci, že je jak uměleckou literaturou, hlavně v rámci autenticity deníkového provedení, tak i populární.

Marta v roce vetřelce je kniha, která patří do literárního druhu zvaného epika. Epika je charakteristická tím, že má děj. Na druhé straně stojí lyrika, která děj nemá. Co se týče formy jedná se o prózu. To už je zde zmíněno několikrát v předešlých kapitolách. Žánr tohoto díla je román, který je charakteristický většinou svým větším rozsahem.⁶¹

To, jaký je motiv této knihy, už říká samotný název práce. Jedná se o hledání životní cesty hlavní hrdinky. Námět je současný, ukazuje nám pohled do vnitřního světa dívky jako mladého dospělého člověka v dnešní době, tedy v 21. století. Tématem je pak její deník a jeden rok jejího života, jenž je v něm zaznamenán. Po jazykové stránce se v díle objevuje převážně obecná čeština.

3.2 Dějová linie prózy *Marta v roce vetřelce*

Marta je dívka na přelomu puberty a adolescence. Přes tvář má jizvu, kterou by si ráda nechala odstranit. Má dojem, že bez ní to bude jiná a lepší Marta. Její deník začíná dnem prvního září. Má čerstvě po maturitě a pracuje jako brigádník v jedné firmě. Byla přijata na vysokou školu, na obor Česká filologie. Co víc by takové mladé dívce taky mohlo chybět? Marta se v práci nešťastně zamiluje do muže, o kterém postupem času

⁶⁰ VALA, Jaroslav. *Úvod do studia literatury*. Olomouc, 2017.

⁶¹ VALA, Jaroslav. *Úvod do studia literatury*. Olomouc, 2017.

zjistí, že má ženu a dítě v Brně. Do toho jí dělá starosti škola, na kterou se přihlásila spíš na popud rodičů (hlavně jejího otce) a češtinu si vybrala vlastně jenom kvůli tomu, že ráda čte a uměla na střední škole psát hezké slohové práce. A aby toho nebylo málo zjistí, že je těhotná s oním ženatým kolegou z práce. Neví, co má dělat. Nechat si to? Říct to otcí dítěte? Nakonec po rozhovoru s rodiči si svého vetřelce, jak malému zárodku v jejím břiše sama začala říkat, nechá. Nejvíc těžce to nese její otec, který si nedokáže představit, že si takto zničí život. Matka ji uklidňuje, že jí bude pomáhat a vše zvládnou společně. Z toho není Marta zrovna nadšená. Úplně dobře nevychází se svými rodiči a ve většině případech mají na jisté věci odlišný názor, což obvykle končí hádkou.

Marta se však snaží celou situaci nějak zvládnout. Začne se víc učit na zkoušky a je odhodlaná se se vším poprat. Potom, co spadne na náledí potratí, a i když se v první chvíli zdálo, že o vetřelce vůbec nestojí, tato ne úplně dobrá zkušenost, jí udělá v životě ještě větší zmatek, než měla předtím. Marta odejde ze školy, celé dny jenom leží v depresích v posteli nebo pije. Rodiče jí sdělí, že takto to dál nejde. Podle nich by si měla najít aspoň práci a přispívat na bydlení. Doma začíná být už moc velké dusno, a tak se Marta sbalí a odejde na čas ke svému bratrovi a jeho přítelkyni. Odtud putuje dál do Plzně, kde ji jeden bratrův známy nabídl práci barmanky. Domů se vrací až potom, co pro ni přijede její táta a chce jí odvézt na pohřeb babičky.

Pak se na nějaký čas vrátí zpátky do Prahy, kde bydlí u své kamarádky. Ze soucitu zachrání psa, kterého najde venku a snaží se v sobě probudit zájem aspoň o něco a zároveň najít v životě nějaký smysl. Opět se přestěhuje zpátky k rodičům, kde započne další válení v posteli u seriálů a knížek. Svého psa prakticky svěří do plné péče mladší sestře a ona zase ztrácí chuť k tomu se o cokoliv snažit, nebo si vztyčit v životě jakýkoliv cíl. Jediné, co dělá je, že se utápí v sebelibosti. I když malou naději k tomu, že se Marta dá do pořádku a najde smysl v životě, nám autorka dává, když Marta přemýšlí, že v životě má přece nejraději zvířata, tak proč příští rok nezkusit nějaký obor, který se zvířaty bude zabývat? Na závěr však netušíme, jak to s Martou dopadlo. Jestli našla svůj smysl života nebo ne.

62

⁶² SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.

3.3 Charakteristika postav v próze Marta v roce vetřelce

Marta

Marta je dívka hubené postavy. Přes jednu tvář se jí táhne dlouhá jizva, na kterou není zrovna dvakrát pyšná. Nosí nejraději černé oblečení, a to z toho důvodu, aby nešlo vidět, že je zpocená. To je také další věc, kterou na sobě považuje za velké mínus, že se potí. Nikdy si nepřipadala nějak zvlášť krásná, ale ani ne moc škaredá. Je prostě obyčejná, co se vzhledu týče.

Její devatenáct. Má mladší sestru Káju a staršího bratra Jakuba. Káju bere jako malého rozpuštěného fracka, který se ve většině případů neumí chovat a brácha jí připadá, že si stále hraje na něco, co není. Ze začátku příběhu je zamilovaná do Roberta, kolegy z práce. Toto zamilování postupně vyprchá. Bohužel zjistí, že s ním otěhotněla. To jí zkomplikuje už tak, pro ni složité studium na vysoké škole, které bere spíše lhostejně. Marta zkrátka zvládá pouze ty jednoduché věci v životě. Pokud se má s něčím poprat, vzdá to a schová se před tím do své postele, před obličej si dá knihu jako štít a nehodlá daný problém řešit.

Máma

Martina máma není ničím nijak zvláštní. Její vzhled je docela obyčejný. To, jak vypadá, víme díky kresbám od Nikoly Hoření, které doplňují Martin deník. Je to žena ve středních letech. Má vlasy dlouhé po uši a postavu štíhlou. Pro své děti se snaží dělat jen to nejlepší. Co se týče Marty, je zmatená. Zmatená v tom, že neví, kde udělala chybu. Podle ní ze všech jejich dětí byla Marta nejhodnější a teď nechápe, kdy se to všechno pokazilo.

Táta

Martin táta, podobně jak její máma, je muž ve středních letech. Taktéž si pokládá otázku, co se s Martou stalo. Je z jejího chování zklamaný stejně jako její máma. Nedokáže si představit, že jeho malá holčička nedostuduje vysokou školu. Je to jedna z věcí, které pokládá za prioritu v životě. Měl pro Martu jinou představu, a teď se s průběhem jejího života a s tím, jak Marta řeší problémy (spíše neřeší), nedokáže zcela smířit. Jeho představa o dokonalé dceři je zničená.

Jakub

Jakub je starší bratr Marty. Má o pár let starší přítelkyni Petru. Jakubovi jde v životě hlavně o to nepodobat se otci. Myslí si, že teď když Marta studuje výšku, tak bude pro jejich tátu znamenat něco víc. Má dojem, že si táta myslí, že pokud nemá člověk

vystudovanou vysokou školu, spoustu peněz a auto, tak je nula. On nechce být tak povrchní a vevnitř prázdný jako je on.

Kája

Kája, celým jménem Karla, je nejmladší ze tří sourozenců. Nejvíce na světě miluje tanec a nechce se jej za žádnou cenu vzdát. Právě prochází pubertou, takže odmlouvá, je drzá, zajímají ji kluci a Marta, jako starší sestra, je pro ni trapná nula. Připadá si svými staršími sourozenci dost ukřivďovaná. A i když se jí Marta snaží ve svých světlých chvílkách pomoci, odmítá jí vulgárním slovníkem.

Robert

Robert je ženatý muž s dítětem, který svou rodinu však zapírá a Martě lže. Je starší než Marta. Líbí se mu její jízva, a i kvůli němu si jí Marta nakonec nejdě odstranit. Marta jej bezhlavě miluje až do chvíle, než zjistí o něm pravdu. Pravděpodobně bere Martu jenom jako takové povyražení a vzrušující zkušenost, kterou využil, když je jeho rodina až v Brně. Dítě, které s Martou omylem počnou, si nechat nechce. Proto je také dost rozčilený, když mu Marta napíše, že si dítě nakonec nechá. Postupem času už jej nebaví přemlouvat Martu, ať jde na potrat a jednoduše zmizí z jejího života.⁶³

3.4 Motiv hledání životní cesty a jeho analýza a interpretace

Kniha, jak už bylo několikrát zmíněno, je psaná deníkovou formou. Díky tomuto máme možnost nahlédnout do světa adolescenta, který nám dosti věrohodně ukazuje pravdu o něm samém. V našem případě o devatenáctileté Martě. Jak můžeme vědět z vývojové psychologie, už v pubescentním věku si člověk utváří svou identitu a s ní i své cíle v životě. Je dokázáno, že tyto cíle dosti ovlivňuje rodina. Podle Rendlovy práce (1992) je známo: „*čím vyšší je status rodičů, tím častěji má žák vyšší ambice.*“ V českých rodinách je známá větší tendence ztotožnění se s rodičem. Tím pádem i převzetí jeho snů, které do nás v projektoval.⁶⁴ Když se podíváme na příběh Marty, můžeme vidět tento jev ve vztahu s jejím otcem. Ten si pro svoji dceru nepřeje nic jiného než slušné vzdělání, aby se měla v životě dobře. Díky tomuto poznatku je pravděpodobné, že Marta začínala

⁶³ SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.

⁶⁴ VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie*. ISBN 80-717-8308-0.

být ztracená ve vlastní identitě, která souvisí s hledáním životní cesty, již v pubescentním věku.⁶⁵

Marta, z psychologického pohledu, je člověk slabý a nevyrovnaný. Kdybychom měli její osobnost definovat a analyzovat, zaměřili bychom se především na její temperament. Ten je spíše směřován k melancholikovi a flegmatikovi.⁶⁶ Je to jeden z důvodů, proč se nechala už od pubescentního věku slepě vézt rodiči, kteří ji určovali tu správnou cestu v životě. Z předchozího odstavce víme, že to není zcela špatně, ale jak se říká všeho moc škodí a v tomto případě, vliv rodičů na Martu nebyl úplně ve zdravé míře. Bohužel pro Martu, byla tato životní cesta nejlepší pouze pro její rodiče.⁶⁷ Teď je na hranici dospělosti ztracená a neví, co se svým životem má dělat, co jsou vlastně její touhy a sny.

Adolescentní věk, ve kterém se Marta nachází, je charakteristický tím, že začíná od 15 do 20 let života. Samozřejmě je to pouze orientační časové vymezení. Z praxe můžeme potvrdit, že je to u každého jedince individuální. Zvláště u vysokoškolských studentů se proces adolescence prodlužuje, jelikož začínají ekonomickou závislost pociťovat později. Jedná se o období přechodné, kdy si jedinec urovnává své cíle a hodnoty.⁶⁸ To je právě to, v čem je naše postava Marty ztracená a tuto část svého dospívání, stávání se dospělým člověkem, nezvládá. Další důležitou charakteristikou tohoto období bouře a konfliktu⁶⁹ je psychosociální moratorium. Tento termín zavedl Erikson a můžeme jej vysvětlit jako skutečnost toho, že spousta adolescentů není připravená na dospělý život a snaží se jej jakkoliv oddálit. Mají pocit, že je pro ně dospělost příliš náročná a chtějí tento proces něčím zbrzdit. Dospělost i se všemi jejími povinnostmi a odpovědností není příliš atraktivní. Objevuje se potřeba volnosti, ignorování rad rodičů a jistá nechuť k řešení vlastních situací, které by vedlo k nějakému svázání v životě nebo omezení.⁷⁰ Psychosociální moratorium se objevuje i u Marty. Ve většině případů se nedokáže postavit problému, vyhýbá se mu, nehodlá za něj převzít zodpovědnost, dokud to není úplně nutné. Příkladem nám může být její studium

⁶⁵ SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.

⁶⁶ Temperament. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada, 2012, s. 68-69. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4033-1.

⁶⁷ SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.

⁶⁸ Adolescence. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000, s. 195-231. ISBN 80-7178-308-0.

⁶⁹ MACEK, Petr. *Adolescence*. Vyd. 2., upr. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-717-8747-7.

⁷⁰ Adolescence. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000, s. 195-231. ISBN 80-7178-308-0.

na vysoké škole a plnění studijních povinností. Dalším příkladem je i chování při nechtěném těhotenství.⁷¹

Martin postoj k budoucnosti je dost neurčitý.⁷² Na jednu stranu ví, že má z čeho vybírat, ale není si jistá, co je pro ni správné. Jak popisuje Vágnerová „*odklad řešení do budoucnosti výrazem nechuti zvolit nějakou definitivní alternativu a jindy je spíše obranným mechanismem v situaci, kdy je žádoucí řešení nedostupné.*“⁷³ Budoucnost vyvolává v Martě spíše úzkost a velkou nejistotu, proto bude spíše přikloněná k tomu ji neřešit a žít tady a teď.⁷⁴ Tím se vracíme zpátky k psychosociálnímu moratoriu, kdy jedinec oddaluje svou budoucnost, ve které se má stát dospělým. Napětí, jaké Marta v tomto období zažívá, je normální. Jelikož tempo biologického vývoje je rychlejší oproti tomu psychologickému.⁷⁵

Důležitou věcí, v procesu hledání svojí životní cesty, je také vytváření identity. Z toho můžeme usoudit, že se většina lidí shodne na tom, že pokud neznám sebe, nebudu vědět ani kam se ve svém životě vydat a jaký je můj cíl. Co se týče Marty, je momentálně zřejmé, že ona si není jistá ani tím kdo je, natož pak co od života chce.⁷⁶ Na vytváření identity se, kromě jiného, podílí i náš fyzický vzhled. V adolescentním věku se na našem vzhledu nic moc nezmění. Hodnocení našeho vzhledu se opírá o porovnávání se s ostatními adolescenty. Vzhled, pokud je v souladu s aktuálním ideálem krásy, nám pomáhá dosáhnout jisté prestiže u opačného pohlaví a společnosti. Tím se nám zvedá sebevědomí a ubezpečujeme se ve vlastní hodnotě.⁷⁷ Pro Martu je těžké na jejím vzhledu přijmout jizvu, která se nachází na její tváři. Domnívá se, že jakmile si ji nechá odstranit bude z ní lepší Marta. Má pocit, že bez ní si bude umět se svým životem poradit. Jako by ji jizva bránila se z adolescenta stát dospělým člověkem. Zároveň hned poté, co jí Robert, muž, do kterého je zamilovaná, řekne, že jí jizva sluší, začne zpochybňovat plán jejího

⁷¹ SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.

⁷² SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.

⁷³ Adolescence. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000, s. 195-231. ISBN 80-7178-308-0.

⁷⁴ SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.

⁷⁵ Adolescence. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000, s. 195-231. ISBN 80-7178-308-0.

⁷⁶ SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.

⁷⁷ Adolescence. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000, s. 195-231. ISBN 80-7178-308-0.

odstranění a jizvu si nakonec nechá. Což je příklad přijetí vzhledu na základě toho, co si o nás myslím opačné pohlaví.⁷⁸

Marta na cestě za nalezením svého životního cíle podnikne mnoho radikálnějších rozhodnutí. Prvním z nich je například odstěhování se od rodičů ke svému staršímu bratrovi a jeho přítelkyni. Jako druhé je práce v Plzni u člověka, kterého sotva zná a spí u něj v hospodě na staré sedačce. Pro člověka v tomto období jsou tyto zbrklá rozhodnutí normální. Marta nemá zkušenosti s životem, a tak se nebojí využít příležitosti na změnu, protože jak můžeme vidět, není se svým dosavadním životem spokojená, takže zkouší štěstí jinde.⁷⁹ Do jisté míry je toto chování běžné a není ničím zvláštní. Adolescent zkouší nové věci a uvažuje právě tak radikálně jako Marta.⁸⁰ Marta některé věci přehání. Je to extremistka. Když přijde situace, která jí není moc pohodlná buď to nedělá nic a plná sebelítosti leží v posteli, nebo naopak udělá až příliš velkou změnu. Nic mezi tím. Nedokáže vidět zlatou střední cestu. Na věci se dívá tunelovým viděním.⁸¹ Není se čemu divit, když nedokáže najít vlastní identitu a s ní i smysl svého života.

Martiným problémem není z daleka jenom způsob, jak se dívá na věci nebo to, jak řeší jisté krizové situace. Vraťme se k utváření její identity, protože ta je pro každého člověka důležitá a slouží mu k tomu, aby si ujasnil, co v životě chce, co je jeho cílem. Pojďme si tedy ve zkratce popsat, jak se taková identita utváří a zaměříme se na to, v čem se u Marty stala chyba. Proč je pro ni tak těžké najít svou životní cestu. Kromě tedy fyzického přijetí sebe sama, další fází je jakési vyrovnávání se s rodiči. Jinak řečeno, dospívající člověk už má jistou stabilitu v životě, osvojené způsoby chování, které jsou zralější než v nižším věku života, a tudíž nemá potřebu se vůči rodičům chovat demonstrativně. V poslední fázi by se měl adolescent psychicky osamostatnit. Neměl by být závislý na rodině a měl by mít o sobě realistické mínění.⁸² Při převedení si těchto fází na Martu víme, že se někde stala chyba. Jeden z hlavních problémů je ten, že se stále nevyrovnala se svými rodiči. Nemá zralější chování. Chová se spíše jako pubescent než jako adolescent, a proto také zaujímá dosti bojový postoj vůči rodičům.⁸³ S tím také

⁷⁸ SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.

⁷⁹ SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.

⁸⁰ Adolescence. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000, s. 195-231. ISBN 80-7178-308-0.

⁸¹ SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.

⁸² Adolescence. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000, s. 195-231. ISBN 80-7178-308-0.

⁸³ SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.

souvisí výraz jako je negativní identita. Podle Vágnerové to znamená, že jedinec odmítl sociální roli, kterou si pro své dítě představovali rodiče. Důvody tohoto rozhodnutí jsou různé. Jedním z nich je, že jedinec nedostal v rodině řádné pozornosti a touhle negativní cestou si ji chce vydobýt.⁸⁴

Z praxe, z různých odborných textů a článků je všeobecně známo, že výchova dělá hodně. Z velké části se ve většině případech podílí na tom, jak se bude dané dítě vyvíjet dál až do dospělosti, jak se bude rozhodovat. Laicky řečeno, jakým bude člověkem. A nejen výchova dělá hodně, ale i rodina jako celek. Například i to v jakém pořadí se dítě narodí. Co se týče prostředního dítěte v rodině, což nás zajímá asi nejvíce vzhledem k postavení Marty, tak jeho postavení není zrovna moc příjemné. Prostřední dítě má jistou nevýhodu. Nejstarší sourozenec je již vyspělý a nejmladší je zaplaven veškerou pozorností rodičů. Na prostřední dítě to má takový následek, že pocítuje komplex méněcennosti a stahuje se do ústraní i se svými negativními pocity.⁸⁵ Samotná Martina matka popisuje v jedné kreslené části knížky, že na Martu nebylo potřeba tolik dávat pozor, protože byla bezproblémové dítě. Z toho jde lehce vyvodit, že pravděpodobně nebyla na Martu upírána pozornost v takové míře, jako na její sourozence.⁸⁶

Z těchto informací, které jsou získané z publikací o vývojové psychologii a vlivu rodiny na rozvoj osobnosti jedince, můžeme posoudit, co přesně se s Martou děje. Proč zkrátka nedokáže najít smysl v životě, cestu, kterou by se ráda vydala. Je zřejmé, že její problém s vytvořením identity začal už tím, jak byla vychovávána. Tím, že jí rodiče nevěnovali tolik pozornosti, jako jejímu staršímu bratrovi nebo její mladší sestře, začal u ní vznikat pomalu komplex méněcennosti. To je důvod proč Marta nedokáže řešit své problémy a topí se v nich. Nevěří si. Myslí si, že je neschopná, a i kdyby se o něco pokusila stejně jí to nepomůže daný problém vyřešit. Proto se místo pokusu o to je řešit, raději schová u sebe v pokoji, lehne si do postele a utápí se v sebelítosti. Hned další překážkou proto, aby si utvořila tu správnou identitu, je její vzhled. To už je zmíněné v předchozích odstavcích a odůvodněno proč je zrovna vzhled v tomto období pro jedince důležitý. Nakonec dojdeme k tomu, že Marta, i když se snaží svou identitu utvářet, míří spíše tou cestou té negativní identity. To jsme si vysvětlili jako identita, jež se utváří u

⁸⁴ Adolescence. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000, s. 195-231. ISBN 80-7178-308-0.

⁸⁵ Vliv rodiny na rozvoj osobnosti člověka. *Rodiče a jejich děti* [online]. [cit. 2020-04-10]. Dostupné z: <https://www.rodice-a-deti.cz/vliv-rodiny-na-rozvoj-osobnosti-cloveka>

⁸⁶ SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.

jedinců, kteří jdou proti představám svých rodičů. Marta, jelikož ze školy odejde, později se odstěhuje z Prahy a žije jako servírka, zničí naprosto veškeré sny a představy jejich rodičů o její budoucnosti.

Marta zkrátka nedokáže najít svou životní cestu, protože nemá zcela dotvořenou svou identitu. Bez ní nezná sama sebe a netuší, co je pro ni nejlepší, co jí přináší radost a pro co by měla žít. Napohled vyvrálá dívka připravená žít dospělý svobodný život, který sebou nese zodpovědnost. Jenomže uvnitř najdeme jenom chaos a nic víc. Jsem si jistá, že tato postava není jediná, která toto zmatené období zažívá.

V reálném životě je spousta adolescentů, kteří své dotváření identity nezvládli v přesně stanoveném časovém rozmezí a tento proces jim trvá dýl, nebo tento proces nedokončí nikdy. Na závěr této kapitoly by bylo dobré zmínit, jak může být tento příběh s postavou Marty důležitý. Obzvláště pro ty, co mají nějaký problém v životě a jsou ztraceni jako ona. Pan Marek Herman ve své publikaci *Najděte si svého mart'ana* říká, že pohádky a příběhy mohou pomoci dětem ulevit od jejich problémů. Pokud se totiž čtenář ztotožní s hlavní postavou, pomůže mu to překonat daný problém, který obvykle má i hlavní postava. Příběh čtenáři pomůže porozumět tomu, co se v něm děje, protože daná postava v příběhu zažívá obdobnou situaci jako on. I když toto Herman popisuje hlavně jako příklad u dětí⁸⁷, můžeme se odvážit říct, že tento proces při čtení probíhá v každém věku. Takže se domníváme, že kniha Marta v roce vetřelce může být nástrojem pomoci pro zmatené adolescenty, jako je Marta. Pro ty, kteří nemohou najít svou životní cestu.

⁸⁷ Pohádky pro Medvídku Pú. *Najděte si svého mart'ana: ...co jste vždycky chtěli vědět o psychologii, ale ve škole vám to neřekli...* 3. vydání. Olomouc: Hanex, 2008, s. 160-162. ISBN 978-80-260-6070-3.

Závěr

V této bakalářské práci jsem měla za hlavní cíl stanovené analýzu a interpretaci motivu hledání životní cesty v próze od Petry Soukupové *Marta v roce vetřelce*. K tomu, abych získala celistvý pohled na tento motiv, jsem potřebovala nejprve rozebrat vývoj české literatury od roku 1989, v rámci pádu komunistického režimu a vlivu této svobody na literaturu, až do současnosti. Zaměřila jsem se na momentální situaci v české literatuře, kde mým hlavním cílem bylo objektivně posoudit postavení Petry Soukupové v současnosti na trhu literatury mezi dalšími českými spisovateli.

Díky kritice, kterou získaly její knihy, jsem mohla s jistotou posoudit, jestli je to autorka kvalitní české literatury, nebo pouze té konzumní. Vzhledem k mnoha dalším nominacím v několika literárních soutěžích a kladného hodnocení od uznávaných literárních kritiků dnešní doby můžeme s jistotou říci, že Petra Soukupová je spisovatelka, která tvoří kvalitní českou literaturu. Hlavním důkazem jsou ceny, které vyhrála za své knihy. První je cena Jiřího Ortena a druhá Magnesia Litera.

Knihou *Marta v roce vetřelce* není výjimkou. Velké plus se jí připisuje hlavně za autenticitu knihy. Té docílila díky deníkové formě, ve které je kniha napsaná. Mně osobně kniha oslovila právě kvůli způsobu jejího napsání a také kvůli motivu hledání životní cesty, jehož analýza a interpretace byla tedy hlavním bodem, na který jsem se zaměřila. Motiv jsem se snažila analyzovat z psychologického hlediska, a tím vysvětlit důvod jeho spojení s hlavní postavou Martou, která je v závěru mé práce charakterizována jako člověk bez dotvořené identity, a tedy neschopnosti si ujasnit, co je v životě jejím cílem, co jí naplňuje a nalezení oné životní cesty. Nakonec této analýzy je uvedeno, že tento příběh může být nástrojem pomoci překonat podobné situace v reálném životě, potom co jej čtenář přečte.

Seznam tištěných a internetových zdrojů:

Literární a tištěné zdroje:

1. BATROŠ, Günter. Nejvíc vám ublíží ten, kdo je nejbliž. *Sanquis*. 2010, (76), 94.
2. CAKIRPALOGLU, Panajotis. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada, 2012. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4033-1.
3. FORMÁNEK, Jaroslav. Literatura je normální práce. *Respekt*. 2008, **19**(4), 63.
4. HERMAN, Marek. *Najděte si svého marťana: ...co jste vždycky chtěli vědět o psychologii, ale ve škole vám to neřekli...* 3. vydání. Olomouc: Hanex, 2008. ISBN 978-80-260-6070-3.
5. MACEK, Petr. *Adolescence*. Vyd. 2., upr. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-717-8747-7.
6. MACHALA, Lubomír, Erik GILK, Jana KOLÁŘOVÁ, Radek MALÝ, Lenka POŘÍZKOVÁ a Jan SCHNEIDER. *Panorama české literatury*. Praha: Knižní klub, 2015, (2), **Po roce 1989**, 303 s.. Universum. ISBN 978-80-242-5054-0.
7. MACHALA, Lubomír. Próza. HRUŠKA, Petr, Lubomír MACHALA, Libor VODIČKA a Jiří ZIZLER. *V souřadnicích volnosti: Česká literatura devadesátých let dvacátého století v interpretacích*. Praha: Academia, 2008. ISBN 978-80-200-1630-0.
8. SOUKUPOVÁ, Petra, Michal VIEWEGH, Anna GEISLEROVÁ, et al. *Až se zamiluju*. Praha: Euromedia, 2018. Česká povídka. ISBN 978-80-7549-936-3.
9. SOUKUPOVÁ, Petra. *Marta v roce vetřelce*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-521-4.
10. VALA, Jaroslav. *Úvod do studia literatury*. Olomouc, 2017.
11. VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie*. ISBN 80-717-8308-0.
12. VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-717-8308-0.

Internetové zdroje:

1. BÍLEK, Petr A. Literatura: Dekáda v české literatuře: Hodně balastu a málo velkých románů, vyniká Topol či Sidon. *Aktuálně.cz* [online]. 27.12.2019 [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/kultura/literatura/ceska-literatura-2010-2019/r~eacde10e28ca11ea8776ac1f6b220ee8/>
2. BÍLEK, Petr. Vítězkou 32. ročníku Ceny Jiřího Orteny se stala Anna Cima. *Cena Jiřího Orteny: Vítěz 32. ročníku Ceny Jiřího Orteny 2019* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: https://www.cenajirihoortena.cz/file/wisiwig/files/anna_cima.pdf
3. *Cena Jiřího Orteny* [online]. SČKN [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.cenajirihoortena.cz/>
4. ČOPJAKOVÁ, Kateřina. Bertík a Čmuchaadlo. *Respekt* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2014/45/na-slovicko-o-rozvodu>

5. FIALOVÁ, Alena. Témata měsíce: Česká próza po roce 2000. *Czech Lit* [online]. [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/feature/ceska-proza-po-roce-2000/>
6. *Filmová nadace: O nadaci* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.filmovanadace.cz/>
7. HOUFKOVÁ, Kateřina. České literární ceny. I malá země umí ocenit knižní velikány. *TOPZINE.cz* [online]. 2013 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.topzine.cz/ceske-literarni-ceny-i-mala-zeme-umi-ocenit-knizni-velikany>
8. KOPÁČ, Radim. Literatura: Soukupové Klub divných dětí je zdravě kritický román pro mládež. *IDnes.cz: zpravodajství* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/literatura/klub-divnych-deti-recenze-petra-soukupova.A191118_134137_literatura_ts
9. KŘENKOVÁ, Jarmila. Literatura: Soukupová je znovu průvodkyní po rodinné pustině. *Aktuálně.cz* [online]. 2010 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/kultura/umeni/soukupova-je-znovu-pruvodkyni-po-rodinne-pustine/r~i:article:665588/>
10. Kultura: Petra Soukupová založila klub divných dětí. Rodičům vstup příkázán. *Česká televize: ČT24* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/2994818-petra-soukupova-zalozila-klub-divnych-deti-rodicum-vstup-prikazan>
11. LOJÍN, Jiří. Recenze knih. *Československá bibliografická databáze* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://www.cbdb.cz/recenze-22-marta-v-roce-vetrelce-kniha-ktera-v-cloveku-zanecha-stopu>
12. Literatura: Kdo zabil Snížka? Soukupovou inspirovaly Děti z Bullerbynu. *IDnes.cz: zpravodajství* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/literatura/kdo-zabil-snizka-petra-soukupova-recenze.A180206_121633_literatura_ts
13. MANDYS, Pavel. Sjezd spisovatelů 2015. *ILiteratura.cz* [online]. [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/34889/sjezd-spisovatelu-2015>
14. MAREŠOVÁ, Milena. Literatura. *Rozhlas Vltava* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/marta-v-roce-vetrelce-recenze-5075631>
15. MATĚJKOVÁ, Jana. Soukupová, Petra K moři. *ILiteratura.cz* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/23351/soukupova-petra-k-mori>
16. NACHTMANOVA, Barbora. Petra Soukupová a její prvotina K moři: Jaká je kniha, podle níž se bude točit film? *TOPZINE.cz* [online]. 2011 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.topzine.cz/petra-soukupova-a-jeji-prvotina-k-mori-jaka-je-kniha-podle-niz-se-bude-tocit-film>
17. O Liteře. *Magnesia Litera* [online]. Praha [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.magnesia-litera.cz/o-liteře/>
18. Oceněné knihy: Kdo zabil Snížka? *Zlatá stuha* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/kdo-zabil-snizka-1>

19. Oceněné knihy: oceněné knihy 2018. *Zlatá stuha* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/archiv?r=2018>
20. O nás. *Nakladatelství Host* [online]. [cit. 2020-02-14]. Dostupné z: <https://www.hostbrno.cz/nakladatelstvi/o-nas/>
21. Petra Soukupová: Ocenění. *Czech Lit* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/autor/petra-soukupova-cz/>
22. Petra Soukupová: Povídky. *Databáze knih.cz: Váš knižní svět* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/vydane-povidky/petra-soukupova-4433>
23. ŠEFL, Milan. O Martě bez přísudků. A bez předsudků. *Tydeník Rozhlas* [online]. 2011, **2011**(49) [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: http://www.radioservis-as.cz/archiv11/49_11/49_porid.htm
24. Současná česká literatura. *Současná česká literatura: Most k literární přítomnosti* [online]. [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.soucasnaliteratura.cz/soucasna-ceska-literatura/>
25. Soukupová, Petra Nejlepší pro všechny. *ILiteratura.cz* [online]. [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/39403/soukupova-petra-nejlepsi-pro-vsechny>
26. SRBKOVÁ, Ivana. Soukupová, Petra Zmizet 2. *ILiteratura.cz* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/26457/soukupova-petra-zmizet-2>
27. STEHLÍKOVÁ, Olga. Soukupová, Petra Marta v roce vetřelce. *ILiteratura.cz* [online]. 2011 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/28881/soukupova-petra-marta-v-roce-vetrelce>
28. SZCZYGIEL, Mariusz. Kultura. *Wyborcza.pl* [online]. 2012 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: https://wyborcza.pl/1,75410,12929249,Czechu_co_ci_po_smiechu.html
29. TACHECÍ, Barbora a Kateřina TESAŘOVÁ. Raději si s lidmi píš, než s nimi mluvím, říká Petra Soukupová. *Český rozhlas Plus: Osobnost Plus* [online]. 2018 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/radeji-si-s-lidmi-pisi-nez-s-nimi-mluvim-rika-petra-soukupova-7570514>
30. Vliv rodiny na rozvoj osobnosti člověka. *Rodiče a jejich děti* [online]. [cit. 2020-04-10]. Dostupné z: <https://www.rodice-a-deti.cz/vliv-rodiny-na-rozvoj-osobnosti-cloveka>
31. Vybraní autoři: Petra Soukupová: bibliografie. *Czech Lit* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/autor/petra-soukupova-cz/>
32. Vybraní autoři: Petra Soukupová. *Czech Lit: Moravská zemská knihovna* [online]. 2017 [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/autor/petra-soukupova-cz/>
33. Vybraní autoři: Petra Soukupová: ocenění. *Czech Lit* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/autor/petra-soukupova-cz/>

34. ZÍTKOVÁ, Jitka. Soukupová, Petra Bertík a čmuchadlo. *ILiteratura.cz* [online]. 2014 [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/34101/soukupova-petra-bertik-a-cmuchadlo>
35. Zlatá stuha. *Zlatá stuha* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/cs/o-soutezi>

Anotace

Jméno a příjmení:	Kristýna Kalincová
Katedra:	Katedra českého jazyka a literatury
Vedoucí práce:	Mgr. Jana Sladová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2020

Název práce:	Analýza motivu hledání životní cesty v próze Petry Soukupové Marta v roce vetřelce
Název práce v angličtině:	The motive of finding a way of life in prose by Petra Soukupová Marta v roce vetřelce
Anotace práce:	Hlavní zaměření této bakalářské práce je analýza motivu hledání životní cesty v próze Marta v roce vetřelce od Petry Soukupové. První část se zabývá postavením Petry Soukupové v kontextu současné české literatury. Druhá část popisuje život a dílo autorky. Třetí, nejstěžejnější část se zaměřuje na charakteristiku hlavních postav a na analýzu motivu hledání životní cesty.
Klíčová slova:	Petra Soukupová, Marta v roce vetřelce, současná česká literatura, próza, motiv hledání životní cesty
Anotace v angličtině:	The main purpose of this work is analyzing the motive of finding a way of life prose Marta v roce vetřelce by Petra Soukupová. The first part is focusing on the role of Petra Soukupová in the context of contemporary czech literature. The second part describes the author's life and work. The third part, the most fundamental one, is focusing on description of finding the main purpose of life.
Klíčová slova v angličtině:	Petra Soukupová, Marta v roce vetřelce, contemporary czech literature, prose, motive of finding a way of life

Rozsah práce:	40
Jazyk práce:	Český